

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a sudcov JUDr. Ladislava Górásza a JUDr. Sone Mesiarkinovej, v právnej veci žalobkyne **A.M.**, bytom B., zastúpenej JUDr. A.H., advokátom v K., proti žalovanej **S.K.P.**, B., IČO: X., zastúpenej A.-S.P., a.s., **o náhradu škody na zdraví**, vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 13 C 27/2003, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. októbra 2007, sp. zn. 5 Co 85/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie smerujúce proti časti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. októbra 2007, sp. zn. 5 Co 85/2007, ktorým zmenil rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania tak, že žalobu zamietol, potvrdil rozsudok, pokiaľ ním bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni sumu prevyšujúcu 243 000 Sk, vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 1 235 250 Sk, ako aj čo do výroku o trovách štátu, **o d m i e t a .**

Dovolanie smerujúce proti časti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. októbra 2007, sp. zn. 5 Co 85/2007, ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni ešte sumu 824 075 Sk a čo do náhrady trov konania účastníkov **z a m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni trovy dovolacieho konania 18 813,50 Sk do rúk advokáta JUDr. A.H., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice okolie rozsudkom z 8. januára 2007 č.k. 13 C 27/2003-156 nepripustil zmenu žaloby z 18.8.2006 a zároveň uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 411 175 Sk, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V prípade nesplnenia tejto povinnosti riadne a včas ju zaviazal zaplatiť žalobkyni i úrok z omeškania vo výške dvojnásobku diskontnej (základnej) sadzby NBS účinnej ku dňu vykonateľnosti rozhodnutia a v prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Košice - okolie preddavkovo hrazené trovy štátu v sume 2 960 Sk, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a vyslovil, že o trovách žalobkyne bude rozhodnuté osobitným uznesením. Uznesením č.k. 13 C 27/2003-166 z 19. februára 2007 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy právneho zastúpenia v sume 134 311,50 Sk na účet jej právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala náhrady škody na zdraví vo výške 1 852 875 Sk z titulu odškodnenia bolestného a podaním zo 16.8.2006, doručeným súdu 18.8.2006, rozšírila žalobu o ďalších 1 410 750 Sk (zodpovedajúcich 45 násobku ohodnotenia bolestného posudkom z 20.7.2006, ktorým bol počet bodov zvýšený o 522,5 b.). Domáhala sa aj mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia (ohodnoteného posudkom z 20.7.2006 počtom 1 145 bodov) na 45 násobok základného bodového ohodnotenia, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje 3 091 500 Sk. Súd prvého stupňa navrhnutú zmenu žaloby nepripustil s odôvodnením, že žalobu by musel zamietnuť, pretože k rozšíreniu žaloby o mimoriadne zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia ohodnoteného posudkom z 20.7.2006 došlo až podaním doručeným súdu 18.8.2006 a žalovaná vzniesla námietku premlčania, preto v tomto konaní posudzoval iba nárok uplatnený žalobou z 31.10.2003, t.j. v rozsahu posudku o bolestnom z 23.9.2002. Zistil, že dňa 14.12.2001 o 17.15 hod. na ceste 1/68 v obci B. v smere od K. do B. došlo k dopravnej nehode, pri ktorej doposiaľ neznámy vodič v nezistenom motorovom vozidle zrazil žalobkyňu. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ-ODI K-. ČTS: ORP-83/DI-1-2000 zo 14.12.2001 bolo začaté trestné stíhanie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s trestným činom neposkytnutia pomoci podľa § 208 Tr. zák. a keďže sa nepodarilo zistiť vodiča a ani motorové vozidlo, uznesením z 5.2.2002 bolo trestné stíhanie prerušené. Z posudku z 23.9.2002 mal preukázané, že ním bolo ohodnotenú bolestnú žalobkyne 686,25 bodmi za: zlomeninu pravej stehrovej kosti, zlomeninu oboch ramien lonovej kosti vpravo, tržnozmliaždenú ranu pravej ruky, zlomeninu

pravej kľúčnej kosti, pomliaždenie obličiek s krvácaním do moču, zlomeninu krčka ľavej lopatky, zlomeninu 2. a 3. rebra vpravo, úrazový šok a náhlu ťažkú dychovú insuficienciu. Z výpovede žalobkyne zistil, že 14.12.2001 vo večerných hodinách sa rozhodla ísť pešo do kostola, ktorý je na druhej strane cesty 1. tr. 1/68 v smere K. – P., preto musela prejsť touto vozovkou. Pred vstupom na priechod pre chodcov sa pozrela na obe strany vozovky a vošla na ňu po zistení, že cesta je voľná a vo chvíli, keď sa nachádzala takmer na druhej strane, z pravej strany ucítila náraz do pravej strany svojho tela – stehrovej a bedrovej oblasti, že ju to odhodilo do rigola vedľa cesty, kde zostala ležať. Z jej výpovede ďalej vyplynulo, že po prevoze do nemocnice bola po úprave krvného tlaku operovaná a najzávažnejšími zraneniami boli zlomenina stehrovej kosti na pravej nohe, zlomenina panvy, 2 rebier, pravej kľúčnej kosti a museli jej zašívajú chrbát pravej ruky, kde mala 10 stehov, bola veľmi otrasená a bolela ju hlava. Asi po 3 týždňoch ju museli operovať (šrobovali stehennú kosť) a hospitalizovaná bola asi 1 mesiac, po prepustení bola pripútaná na lôžko a v plnom rozsahu odkázaná na pomoc inej osoby. Po operácii nastali komplikácie, pretože jej začali praskať stehy, nakoľko rana na nohe jej začala hnisať a krváčať, preto musela byť často preväzovaná a boli jej ordinované lieky proti bolesti a proti zápalu. Prvostupňový súd zistil, že počas domáceho liečenia doma rehabilitovala, trpela aj psychicky a počas hospitalizácie jej v tomto smere bola poskytnutá lekárska pomoc. Začiatkom r. 2003 bola dvakrát reoperovaná s tým, že prvýkrát bolo treba spevniť uvoľnené šroby (v januári) a druhýkrát vo februári šroby boli vybrané a nahradené klincami. Na pravej nohe sa vôbec neudrží a bez barlí sa ani nepohne a pri snahe sadnúť si alebo vstať jej musí pomáhať iná osoba. Z výpovede svedkyne L.L. zistil, že so žalobkyňou má veľmi blízky vzťah a po nehode ju bola navštíviť v nemocnici na oddelení ARO. Pri jej prvej návšteve žalobkyňa nikoho takmer nevnímala a nevedela rozprávať, všetko znášala veľmi zle, keďže mala ukrutné bolesti a po dobu 2-3 mesiacov od prepustenia do domáceho ošetrovania bola v plnom rozsahu odkázaná na pomoc iného, nakoľko sa pohybovala iba pomocou barlí, zakaždým sa sťažovala na veľké bolesti a zaevidovala u nej aj psychické zmeny - mala strach o svoj život. Z výpovede svedkyne MUDr. E.B., súd prvého stupňa ustálil, že žalobkyňa sa v minulosti podrobila operácii komplikovaného šedého zákalu pravého oka (14.11.1996) a ľavého oka (12.2.1997), a že obe operácie dopadli dobre, nevznikli komplikácie. Už v tomto období bolo zistené poškodenie sietnice ľahkého stupňa kvôli diabetes, a preto bola obojstranne realizovaná laser fotokoagulácia sietníc. Dňa 10.5.2000 bola na ľavom oku zistená sekundárna katarakta - zhrubnutie zadného puzdra s následným poklesom centrálnej zrakovéj ostrosti a posledný kontakt bol 4.9.2001 s nálezom, že videnie je dobré, akurát na ľavom oku je znížená centrálna zraková ostrosť, avšak uvedené

zistenia nemali žiaden vplyv na videnie žalobkyne v čase nehody (v negatívnom zmysle), keďže orientácia žalobkyne v priestore je správna a večer je jej videnie dokonca lepšie ako pri dennom svetle, nakoľko zrenica je celkom otvorená, je ďaleko kvalitnejšie i periférne videnie. Vzal do úvahy výpoveď svedka MUDr. E.T., ktorý vypovedal, že žalobkyňa po úraze zo 14.12.2001 nebola v bezvedomí, bola hospitalizovaná na Klinike úrazovej chirurgie s diagnózami, ktoré boli popísané v posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia a 18.12.2001 došlo ku komplikácii - zlyhávaniu dýchania, dychovej nedostatočnosti a že aj táto komplikácia mala svoj pôvod v nehode a bezprostredne ohrozovala jej život, čo zvykne byť sprievodným javom takého druhu a počtu zlomenín, dokonca aj u mladších osôb. Po stabilizácii celkového stavu bola 28.12.2001 vykonaná pomerne náročná operácia pravej stehnovej kosti a z nemocnice bola prepustená 8.1.2002. Potom pacientka nechodila na kontroly na ich kliniku a až v decembri 2002 počas hospitalizácie na Internej klinike bolo zistené, že zlomenina pravej stehnovej kosti sa nehojí a je potrebná ďalšia operácia. Dňa 17.1.2003 bol odstránený pôvodný kovový materiál a 10.2.2003 bola vykonaná ďalšia operácia – stabilizácia stehnovej kosti, pričom naposledy bola žalobkyňa na kontrole 27.5.2003, kedy udávala, že sa má dobre, chodí pomocou barlí. Svedok utrpené poškodenie organizmu žalobkyne hodnotil ako ťažké, život ohrozujúce a veľmi bolestivé, a to nielen zranenie samotné bezprostredne po nehode, ale aj po vykonaní príslušnej liečby. Bežná liečba takýchto poranení trvá aj 3/4 roka, u žalobkyne však trvala dlhšie a zranenia u žalobkyne zanechali trvalé následky v zníženej mobilite, preto pri chôdzi musí používať barle. Ďalej uviedol, že počas hospitalizácie vzhľadom na bolestivý priebeh liečby, boli žalobkyňi podávané infúzie, transfúzia a rôzne injekcie aj proti bolestiam a antibiotiká. Pri prepustení 8.1.2002 jej bola nariadená rehabilitácia a mesačné kontroly, na ktorých nebola ani raz, pričom ďalší kontakt bol až v r. 2002, kedy bola hospitalizovaná na internom oddelení a po ďalších absolvovaných operáciách na kontroly už nechodila. Žalobkyňa, ako veľmi obézna osoba, sa pod ťažký priebeh liečenia a znášania bolesti podpísala aj sama. Tak isto aj to, že nechodila na priebežné kontroly, mohlo spôsobiť ťažší priebeh hojenia zlomenín a mohlo sa zistiť uvoľnenie kovového materiálu stehnovej kosti včas, a tak predísť komplikáciám, a samozrejme jej to v prvom rade spôsobila nadváha. V období po prepustení z nemocnice od januára do decembra 2002, kedy sa zistilo, že zlomenina stehnovej kosti sa nehojí, mohla pociťovať bolesti keď veľmi ťažko pomocou barlí sa viac menej presúvala a našľapovať na ňu nemohla. Svedok sa čudoval, že na kontrolu neprišla, keďže bolesti mohla prežívať nielen pri chôdzi, ale aj pri ležaní, pričom početnosť zlomenín, prežívajúce bolesti i samotná hospitalizácia sa mohli prejaviť aj v psychickej oblasti, čo sa

väčšinou objavuje pri každom podobnom stave. K stupňu bolestivosti liečby zranení uviedol, že je to veľmi individuálna záležitosť, keďže tú istú intenzitu bolesti by každý prejavil inak, avšak v každom prípade sa jednalo o veľmi bolestivé zranenie. Súd prvého stupňa prihliadol i na výpoveď svedka J.M., ktorý uviedol, že 14.12.2001 išiel na zastávku autobusu časť trasy spoločne so žalobkyňou smerom do L. a zostal čakať na zastávke, žalobkyňa pokračovala v ceste do kostola. Postrehol, že v smere od K. do B. sa pohybuje po vonkajšej čiare jazdného pruhu nápadne pomaly motorové vozidlo V., potom začul tupý náraz a domnieval sa, že zrazilo psa. Potom vozidlo prudko pridalo a z miesta nehody ušlo a žalobkyňa ležala uprostred cesty. Za účelom zobjektívizovania zdravotného stavu žalobkyne nariadil prvostupňový súd vo veci znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctva. Zo záverov znaleckého posudku MUDr. A.K. mal preukázané, že mechanizmus vzniku poranení žalobkyne pri dopravnej nehode 14.12.2001 spôsobilo tupé, ale intenzívne násilie (náraz autom) na pravú stranu tela, ktoré spôsobilo väčšinu poranení, aj najzávažnejšie z nich: zlomeninu tela pravej stehennej kosti, zlomeninu oboch ramien lonovej kosti vpravo, zlomeninu 2. a 3. rebra vpravo, pomliaždenie obličiek s krvácaním do moču a tržnozmoždenú ranu na chrbte pravej ruky. Po náraze následne žalobkyňa padla na ľavú stranu tela, ktorou sa udrela o cestný zvršok, čo malo za následok zlomeninu krčka ľavej lopatky. Uvedené mnohopočetné poranenia mali za následok vznik úrazového šoku bezprostredne po úraze - dopravnej nehode a po 4 dňoch od úrazu aj vznik náhlej ťažkej dychovej nedostatočnosti. Spôsob a dĺžka liečby na KÚCH K. bola správna a primeraná, a poškodená v liečbe pokračuje a bude pokračovať do konečného odstránenia osteosyntetického materiálu a ukončenia prípadnej následnej rehabilitačnej liečby. Charakter jednotlivých zranení označil nasledovne: zlomenina tela stehennej kosti vpravo - ťažký, úrazový šok - ťažký, náhla ťažká dychová nedostatočnosť - ťažký, zlomenina oboch ramien lonovej kosti vpravo - stredne ťažký, zlomenina krčka ľavej lopatky - stredne ťažký, zlomenina s vyklbením pravej kľúčnej kosti - stredne ťažký, pomliaždenie obličiek s krvácaním do moču - stredne ťažký a tržnozmliaždená rana na chrbte pravej ruky - ľahký. Celkovo sa jednalo u poškodenej o mnohopočetné zranenie so zranením viac ako dvoch telových systémov, o polytraumu - veľmi závažný úrazový stav. Znalec poukázal na to, že stupeň úrazovej bolestivosti, bolestivosti štádií poúrazových komplikácií, bolestivosti operačných a pooperačných a bolestivosti pri následnej rehabilitačnej liečbe je ťažko určiť. Najväčší stupeň bolestivosti bol v prvých hodinách po úraze, ktorý viedol k rozvoju úrazového šoku, menší stupeň bolestivosti - stredný bol v jednotlivých pooperačných obdobiach, počas domácej liečby, pri začatí aj v priebehu

rehabilitačnej liečby, pri ošetrovaní dekubitov - preležaním, pri nácviku chôdze a zdravotných rehabilitačných cvičeniach a malý stupeň bolestivosti pretrváva doteraz - pri väčšej fyzickej námahe. Zo znaleckého posudku ďalej vyplynulo, že prognóza ďalšieho vývoja týchto zranení je dobrá a znamená stabilitu súčasného stavu, aj možnosť malého zlepšenia po definitívnom ukončení liečby, odstránení OM a po absolvovaní ďalšej rehabilitačnej liečby, ústavnej aj individuálnej. Bodové ohodnotenie bolestného nachádzajúce sa v súdnom spise je vystavené podľa objektívne existujúceho zdravotného stavu žalobkyne do dáta vyhotovenia posudku MUDr. Ing. M.B. (23.9.2002), ktorý zhodnotil ako správny, zohľadňujúci celý zdravotný stav poškodenej po úraze a všetky jednotlivé zranenia, ktoré pri úrazovom deji (dopravnej nehode) utrpela, pričom na vznik pakľbu stehennej kosti vpravo mohlo mať vplyv mnoho iných skutočností - odložené vykonanie primárnej operácie (primárnej osteosyntézy), vznik serómu v operačnej rane, s možnou infekciou sutúry-osteosyntézy kosti a nepriamy vplyv na hojenie kosti a vznik pakľbu mohla mať nedostatočná výživa, nedostatočný prívod bielkovín a minerálnych látok potrebných na stavbu kostí v prvých dňoch po úraze, príp. aj počas domáceho liečenia. Súd prvého stupňa nariadil vo veci znalecké dokazovanie aj znalcom z odboru dopravy. Zo znaleckého posudku Ing. Z.B. zistil, že k dopravnej nehode došlo tak, že neznámy vodič premával s vozidlom po ceste 1/68 v obci B. zo smeru od K. na B., kde pred rodinným domom č. X. pri pravej krajnici zrazil prednou pravou časťou vozidla chodkyňu M., ktorá prechádzala cez cestu z ľavej strany na pravú. Vodič sa pred nehodou mohol pohybovať rýchlosťou 50 až 60 km/h. a v čase nárazu rýchlosťou 46,8 až 56,2 km/h. a keďže miesto dopravnej nehody leží mimo dosah riadneho pouličného osvetlenia, mohol chodkyňu spozorovať v čase, keď sa mohla nachádzať na hranici dosvitu tlmených svetiel, ktorý býva minimálne 50 m. Primeraná rýchlosť dohľadu bola 66,8 až 70,6 km/h. a vodič dopravnej nehode nezabránil napriek tomu, že rýchlosť vozidla pred dopravnou nehodou bola nižšia ako rýchlosť primeraná dohľadu na tlmené svetlá, z čoho vyplýva, že na chodkyňu dlho reagoval. Vzdialenosť chodkyne od miesta zrážky v okamihu reakcie vodiča bola 3 až 4,4 m a keď vozidlo bolo 50 m od miesta zrážky, chodkyňa sa mohla nachádzať 3 až 4,4 m od miesta zrážky, čiže približne v strede vozovky, pričom z opatrnej jazdy vodiča pri pravom okraji vozovky až na krajnici a jeho dlhej reakcie na chodkyňu možno predpokladať, že bol s najväčšou pravdepodobnosťou pod vplyvom alkoholu. Vodič by dopravnej nehode zabránil, keby čas jeho reakcie bol v bežnom rozmedzí (asi 1 s), a nie 3,1 až 3,6 s, lebo rýchlosť vozidla pred dopravnou nehodou bola nižšia ako rýchlosť úmerná dosvitu tlmených svetiel, ktorá bola v rozsahu 66,8 až 70,6 km/h, z ktorej by vodič pri bežnom čase reakcie ešte po miesto zrážky zastavil. Chodkyňa mohla vidieť osvetlené vozidlo

skôr ako vodič neosvetlenú chodkyňu, čiže ešte v čase, keď sa nachádzala pred stredovou čiarou a vozidlo vo vzdialenosti väčšej ako 50 m a mohla dopravnej nehode zabrániť zastavením pred stredovou čiarou a daním prednosti vozidlu už i z dôvodu, že miesto dopravnej nehody nebolo dostatočne osvetlené a prechádzala mimo vyznačený priechod pre chodcov. Vychádzajúc z ustanovení § 420, § 420a, § 427 a § 444 Občianskeho zákonníka, § 28 zák. č. 381/2001 Z.z., § 8 vyhl. č. 42/1991 Z.z. účinnej od 1.1.2002 a ust. §§ 1, 2 ods. 1 a 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. súd prvého stupňa konštatoval, že náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví a oba druhy odškodnenia sú náhradou tzv. nemateriálnej ujmy. Účelom odškodnenia bolesti je poskytnúť poškodenému dostatočnú náhradu, ktorá by mu bola zadosťučinením za prežitú bolesť, hospitalizácie, operácie, komplikácie pri liečbe a z toho vyplývajúce mučivé fyzické i duševné stavy. Uvedené prichádza do úvahy najmä vtedy, ak by zákonom stanovené zvýšenie základného bodového ohodnotenia nebolo dostačujúce, pričom posúdenie ďalšieho mimoriadneho odškodnenia podľa § 7 ods. 3 vyhl. 32/1965 Zb. je v závislosti od konkrétneho prípadu vecou súdu podľa vlastného uváženia. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že žalobkyňa v dôsledku nepozornej jazdy neznámeho vodiča utrpela mnohopočetné zranenia (so zranením viac ako dvoch telových symptómov) a že sa u nej jednalo o polytraumu - veľmi závažný úrazový stav. Hoci vo všeobecnosti určiť stupeň bolestivosti toho ktorého zranenia, resp. jeho liečby je veľmi ťažké a individuálne, keďže každý jedinec má iný prah vnímania bolesti, nemožno ignorovať niektoré skutočnosti, ktorými sú odlišnosti jednotlivých prípadov individualizované. V prejednávanom prípade za také skutočnosti prvostupňový súd považoval napr. vek a celkový stav žalobkyne, ktorá v čase nehody mala 69 rokov a je všeobecne známe, že osobám v takom veku sa zranenia, a zvlášť zlomeniny hoja veľmi ťažko, dlho a bolestivo, a že vnímanie prežitého a teda aj znásobenie bolesti bolo priamo úmerné charakteru a lokalizácii jednotlivých poškodení tela. Uvedené zranenia žalobkyňa vnímala ešte intenzívnejšie, ak podobné zranenia ešte v minulosti neprežila, čo sa nepochybne prejavilo vo vzniku úrazového šoku a ťažkej dychovej nedostatočnosti. Vzal do úvahy i skutočnosť, že žalobkyňa sa v dôsledku spôsobených zranení stala osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Na druhej strane, aj keď charakter jej zranení je závažný, prihliadol na dobrú prognózu ich vývoja (zahojenia, vyliečenia, zlepšenia...) a na spolupôsobenie niektorých faktorov, ktoré sa na zraneniach žalobkyne „negatívne“ podpísali, akým je napr. jej obezita a uviedol, že ide o taký životný fenomén, ktorý mohla ovplyvniť. Na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že nárok žalobkyne je dôvodný, avšak nie v takom rozsahu, v akom sa ho domáhala. Za

dostatočnú satisfakciu prežitých útrpností považoval 10 - násobné mimoriadne zvýšenie odškodnenia bolestného a preto priznal žalobkyni sumu 411 175 Sk (686,25 x 60 x 10) a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pre prípad nesplnenia tejto povinnosti v určenej lehote potom ako nadobudne rozsudok právoplatnosť, priznal žalobkyni podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka i úrok z omeškania vo výške dvojnásobku diskontnej (základnej) sadzby NBS účinnej k prvému dňu omeškania. O trovách štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 a § 142 ods. 3 O.s.p. Samostatným uznesením s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 1 O.s.p. priznal žalobkyni náhradu vyčíslených trov právneho zastúpenia v celkovej výške 134 311,50 Sk.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie oboch účastníkov konania rozsudkom z 24. októbra 2007 sp. zn. 5 Co 85/2007 zmenil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcom rozsahu tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni ešte sumu 824 075 Sk do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň zmenil rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Potvrdil rozsudok, pokiaľ ním bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni sumu prevyšujúcu 243 000 Sk, vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 1 235 250 Sk a vo výroku o trovách štátu. Zmenil uznesenie a priznal žalobkyni náhradu trov konania vo výške 318 972 Sk, ktorú žalovanú zaviazal zaplatiť JUDr. A.H., advokátovi, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Poukázal na to, že ku škode na zdraví žalobkyne došlo 14.12.2001, a preto súd prvého stupňa uplatnený nárok správne posúdil podľa vyhl. č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov a vyhl. č. 19/1999 Z.z. a vykonané dôkazy zásadne správne hodnotil vo vzťahu k uplatnenému nároku, aj keď neprihliadol ku všetkým okolnostiam významným pre stanovenie výšky primeranej náhrady za bolesť. Na základe zisteného skutkového stavu dospel k správne záveru, že u žalobkyne ide o výnimočný prípad hodný osobitného zreteľa pripúšťajúci zvýšenie odškodnenia za bolesť i nad najvyššie výmery uvedené v ustanovení § 7 ods. 2 citovanej vyhlášky. Odvolací súd poukázal na to, že náhrada za bolesť je relatívne samostatnou zložkou náhrady škody na zdraví a ide o náhradu tzv. nemateriálnej ujmy, ktorá predstavuje jednorazové odškodnenie za vytrpené bolesti spôsobené poškodením zdravia, jeho liečením a odstraňovaním následkov. Odškodnenie za bolesť sa poskytuje podľa zásad a sadzieb jednotlivých bodov uvedených v prílohe citovanej vyhlášky, patrí za vytrpenú bolesť, a nie za bolesť budúcu (následnú), ktorá sa odškodňuje v rámci nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia. Za bolesti podľa § 2 ods. 1 vyhlášky sa považuje i sťaženie

zdravotnej pohody, ako sú závažné psychické zmeny, poruchy nervového ústrojenstva, stavy únavy, závraty alebo iné fyzické útrapy a strasti z obmedzenia pohybu alebo bezvládnosti (bod I. ods. 1 Zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť tvoriacich prílohu citovanej vyhlášky). Dôvody umožňujúce výnimočné zvýšenie odškodnenia za bolesť podľa § 7 ods. 3 treba vyvodzovať predovšetkým z okolností vymedzených v bode I ods. 6 uvedených Zásad, ak ani zvýšenie odškodnenia na dvojnásobok základnej sadzby nepostačuje na primerané zmiernenie ich následkov, s prihliadnutím na rozsah a povahu zranení utrpených pri úraze a bolestivú, komplikovanú liečbu, ako aj jej trvanie. Pre záver o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd mať potrebné skutkové podklady a v rámci svojej voľnej úvahy musí vždy náležite odôvodniť, aké zvýšenie náhrady s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a okolnostiam konkrétneho prípadu považuje za primerané. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa prípad žalobkyne, vzhľadom na preukázané skutkové okolnosti odôvodňujúce mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť, dôvodne posúdil ako hodný osobitného zreteľa, avšak neposúdil správne a v súlade so zásadami súdnej praxe mieru primeranosti zvýšenia tohto odškodnenia. Pri posudzovaní tejto miery nesprávne prihliadol na závery znalca týkajúce sa dobrej prognózy vývoja zdravotného stavu žalobkyne, lebo tieto okolnosti nie sú v prípade odškodňovania bolesti relevantné, keďže odškodnenie za bolesť patrí za vytrpenú bolesť, nie za bolesť budúcu (následnú), ktorá sa odškodňuje v rámci prípadného nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia. Hodnotenie súdu prvého stupňa týkajúce sa obezity žalobkyne ako „životného fenoménu“, ktorý mohla ovplyvniť a ktorý sa na jej zraneniach negatívne „podpísal“, je nenáležité a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keďže zo znaleckého posudku č. 3/2004 MUDr. A.K. vyplynulo, že na zdravotnom poškodení žalobkyne pri nehode zo 14.12.2001 sa jej zdravotný stav priamo nepodielal, bol primeraný veku a chronickým sprievodným ochoreniam, na ktoré sa lieči niekoľko rokov - ischemickú chorobu srdca, vysoký krvný tlak, cukrovka, obezita a chudokrvnosť ľahkého stupňa a žalobkyňa vzhľadom na svoj vek bola primerane schopná pohyblivosti, chôdze, vykonávala domáce práce a práce v záhrade. Prihliadajúc na mnohopočetnosť a povahu zranení žalobkyne, ktorá pri nehode 14.12.2001 utrpela ťažké zranenia viacerých telových systémov a išlo u nej o veľmi závažný úrazový stav, prekonala bolestivú a dlhotrvajúcu liečbu s komplikáciami, ktoré boli dôvodom i pre zvýšenie bodového hodnotenia bolestného lekárom podľa časti A odd. I ods. 6 Zásad za dekubity a opakované infúzie, odvolací súd považoval za primerané odškodnenie za bolesť zvýšené na 30 - násobok sumy zodpovedajúcej základnému počtu bodov zistenému lekárom (686,25 bodov), čo vo finančnom vyjadrení predstavuje sumu 1 235 250 Sk (686,25 x 60 x 30). Preto odvolací

súd podľa § 220 O.s.p. zmenil prvostupňový rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcom rozsahu tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni ešte sumu 824 075 Sk (1 235 250 – 411 175), do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a v ostatnej časti o zamietnutí žaloby nad uvedenú sumu, vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni len sumu prevyšujúcu 243 000 Sk (žalovaná napadla rozsudok vo výroku o priznaní náhrady nad sumu 243 000 Sk), ako aj vo výroku o trovách štátu rozsudok podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. Námietku žalovanej, že mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť je možné vykonať len zo základného bodového ohodnotenia, t.j. pred zvýšením jeho základnej sadzby vykonaným lekárom, považoval za neopodstatnenú, pretože takýto postup nevyplýva zo žiadneho ustanovenia vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov. Pri rozhodovaní o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia súd vychádza z bodového hodnotenia stanoveného lekárskeho posudkom, v ktorom lekár ohodnotí poškodenie na zdraví a bolestné počtom bodov podľa zásad a sadzieb ustanovených v prílohe citovanej vyhlášky (lekárske hodnotenie tvorí základ), avšak podmienky pre mimoriadne zvýšenie odškodnenia vždy posudzuje podľa vyššie uvedených hľadísk a uváži, aké zvýšenie je v konkrétnom prípade primerané tak, aby sa dosiahol účel sledovaný zákonom. Odvolací súd neakceptoval ani námietku žalovanej, že škodu spoluzavinila poškodená žalobkyňa porušením ustanovenia § 53 ods. 2 zák. č. 315/1996 Z.z. Zo znaleckého posudku z odboru cestnej dopravy č. 166/2005 vypracovaného znalcom Ing. Z. B. vyplynulo, že žalobkyňa 14.12.2001 prechádzala v obci B. cez cestu z ľavej strany na pravú mimo vyznačený priechod pre chodcov a mohla vidieť osvetlené vozidlo ešte v čase, keď sa nachádzala pred stredovou čiarou a vozidlo vo vzdialenosti väčšej ako 50 m, preto mohla dopravnej nehode zabrániť zastavením pred stredovou čiarou a daním prednosti vozidlu. Z uvedených okolností však nemožno vyvodiť záver o zavinenom protiprávnom konaní žalobkyne vo vzťahu ku škode na jej zdraví, lebo podľa § 53 ods. 2 zák. o pravidlách cestnej premávky tak nebola povinná ani oprávnená konať, práve naopak po vstupe na vozovku sa na nej už nesmela bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať. So zreteľom na skutočnosť, že žalobkyňa bola zrazená motorovým vozidlom na mieste nachádzajúcom sa pri pravej krajnici cesty (0,5 m od nej), dospel k záveru, že ani pri zvýšenej opatrnosti nemusela riziko zrážky s prichádzajúcim vozidlom predpokladať. Preto aplikácia ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka v danom prípade pre nesplnenie zákonných podmienok neprichádzala do úvahy. Odvolací súd poukázal aj na to, že súd prvého stupňa nerozhodol správne, pokiaľ žalobkyni priznal úroky z omeškania z prisúdenej istiny, lebo povinnosť zaplatiť náhradu zodpovedajúcu ďalšiemu zvýšeniu odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky vzniká až na základe súdneho

rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia (nejde o prisúdenie existujúceho nároku, ale o jeho konštituovanie) a až uplynutím tejto doby určenej na splnenie priznanej náhrady, dochádza k omeškaniu dlžníka. Preto napadnutý rozsudok zmenil i vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania a žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 3 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorá ho navrhla zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Nesúhlasila so závermi odvolacieho súdu pri stanovení opodstatnenosti základu ako aj výšky nároku žalobkyne z dôvodu, že výrok rozhodnutia nemá oporu v dokazovaní vykonanom súdom prvého stupňa. Namietala, že mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť prichádza do úvahy iba ojedinele v prípadoch, ak ide o zvlášť mučivé stavy, ktoré je potrebné preukázať. V rámci konania pred súdom prvého stupňa bol správne zhodnotený rozsah a stupeň zranení, ktoré žalobkyňa utrpela so stanovením bolestivosti zranení a následnej liečby. Mala za to, že tento súd starostlivo zistil všetky skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní o primeranosti 30 násobného zvýšenia odškodnenia za bolesť vzal do úvahy len samotný rozsah zranení a dobu liečby, avšak nezohľadnil, že práve v dôsledku postoja samotnej žalovanej k liečbe neabsolvovaním rehabilitácie a kontrol mohlo dôjsť k predĺženiu doby liečenia a trvania bolesti, za čo ona nenesie zodpovednosť. Poukázala aj na to, že súd vychádzal nesprávne zo zvýšeného obodovania o 180 bodov titulom vzniku dekubilov a infúzie, vykonal zvýšenie zohľadniac tie isté dôvody pre zvýšenie dvakrát. Zotrvala aj na svojom stanovisku, že žalobkyňa mohla nehode zabrániť zastavením pred stredovou čiarou a daním prednosti vozidlu.

Žalobkyňa sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu nestotožnila s argumentmi obsiahnutými v dovolaní žalovanej. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za vecne správne. Priznané odškodné nepovažovala za neprimerané. Poukázala na to, že je len čiastočnou satisfakciou za vytrpené muky. Námietky žalovanej o vplyve jej obezity a neabsolvovaní lekárskych kontrol považovala za vyvrátené vyjadreniami znalca. Navrhla preto dovolanie žalovanej zamietnuť a zaviazať ju na zaplatenie trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je príslušný rozhodnúť o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov, ako súdov odvolacích (§ 10a ods. 1 O.s.p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k týmto záverom:

Z porovnania rozsudkov súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok čo do úrokov z omeškania tak, že žalobu v tejto časti zamietol, potvrdil ho v časti, v ktorej bola žalovaná zviazaná zaplatiť žalobkyni sumu prevyšujúcu 243 000 Sk, potvrdil ho vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 1 235 250 Sk a ako aj vo výroku o trovách štátu, a zmenil ho iba vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcom rozsahu tak, že žalovanú zviazal zaplatiť žalobkyni ešte sumu 824 075 Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že z obsahu dovolania žalovanej vyplýva, že táto napáda rozhodnutie odvolacieho súdu vcelku. Vzhľadom k tej skutočnosti, že odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania zmenil a žalobu v tejto časti zamietol, nie je dovolanie žalovanej v tejto časti subjektívne prípustné. Podľa ustálenej súdnej praxe (viď napr. R 40/93, R 50/1999) právo na podanie dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemá ten účastník, ktorý mal vo veci úspech.

Dovolanie žalovanej smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu aj v časti, v ktorej potvrdil rozsudok, pokiaľ ním bola žalovaná zviazaná zaplatiť žalobkyni sumu prevyšujúcu 243 000 Sk, ako aj vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 1 235 250 Sk a vo výroku o trovách štátu. Dovolanie žalovanej teda smeruje aj proti takej časti rozhodnutia, ktorou bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdené. Proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je ale dovolanie prípustné len vtedy, ak odvolací súd vysloví vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Keďže v danej veci dosiaľ dovolací súd nerozhodoval, prípadným právnym názorom ktorým by bol odvolací súd viazaný, nie je dovolanie žalovanej proti ňou napadnutej časti rozsudku odvolacieho súdu prípustné ani podľa § 238 ods. 2 O.s.p. Dovolací súd naostatok nezistil, že by dovolanie žalovanej proti predmetnej časti rozsudku odvolacieho súdu bolo prípustné podľa § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto časti totiž netrpí vadou podľa uvedených ustanovení.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej smerujúce proti časti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni úroky z omeškania tak, že žalobu zamietol, potvrdil rozsudok, pokiaľ ním bola žalovaná zviazaná zaplatiť žalobkyni sumu prevyšujúcu

243 000 Sk, vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 1 235 250 Sk, ako aj čo do výroku o trovách štátu, nie je prípustné a preto ho podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, potom sa už nezaoberal vecnou správnosťou napadnutej časti rozsudku odvolacieho súdu.

Žalovaná napadla svojím dovolaním rozsudok odvolacieho súdu aj v časti, v ktorej odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcom rozsahu a žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyni ešte sumu 824 075 Sk. Jej dovolanie proti predmetnej časti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p., nie je však dôvodné.

Z ustanovenia § 241 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia; obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vady podľa § 237 O.s.p. (spočívajúce v nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, v prekážke veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, v odňatí možnosti účastníka pred súdom konať a v rozhodovaní vylúčeným sudcom, či v konaní súdom nesprávne obsadeným), z obsahu spisu nevyplývajú.

Podľa dovolacieho súdu konanie odvolacieho súdu nie je postihnuté ani inou (v ustanovení § 237 O.s.p. neuvedenou) vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. K zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolacím súdom došlo v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami (§ 220 O.s.p.).

Dovolací súd potom pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu uplatneného žalovanou, vrátane jeho obsahového vymedzenia (napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci), t.j. z hľadiska, či odvolacím súdom priznaná náhrada bolestného zodpovedá požiadavkám plnej, a tým i spravodlivej nápravy. Nezaoberal sa pritom právnymi otázkami v dovolaní nenamietanými. Dospel k záveru, že obsah dovolania žalovanej nie je spôsobilý spochybníť správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska dovolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených.

Nesprávnym právnym posúdením veci (či určitej právnej otázky) v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., je také posúdenie, pri ktorom odvolací súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo správne použitý právny predpis nesprávne vyložil alebo nesprávne aplikoval. V danej veci dovolací súd v rozhodnutí odvolacieho súdu také pochybenie nezistil.

V prejednávanej veci neboli pochybnosti, že náhradu za bolesť treba určiť podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb. (porovnaj ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z.).

Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

Náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sú dve relatívne samostatné zložky náhrady škody na zdraví. Oba druhy odškodnenia sú náhradou tzv. nemateriálnej ujmy a majú slúžiť na to, aby si postihnutý mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a obmedzovania v živote. Ide o nároky rýdzo osobnej povahy, ktoré sa odškodňujú jednorazovo. Vyhláška č. 32/1965 Zb. zvlášť upravuje podmienky, za ktorých sa poskytuje odškodnenie za bolesť, a zvlášť podmienky pre odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Rovnako osobitne stanovuje zásady pre hodnotenie oboch druhov odškodnenia. Priznanie nároku na náhradu za bolesť nie je podmienené priznaním nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia a naopak. Odškodnenie za bolesť patrí za vytrpenú bolesť, nie za bolesť budúcu (následnú), ktorá sa odškodňuje v rámci nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Z uvedeného možno vyvodit', že aj zvýšenie odškodnenia u oboch nárokov v zmysle ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. treba posudzovať jednotlivo, pri každom nároku zvlášť. Existencia dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa uvedeného ustanovenia neznamená zároveň aj existenciu dôvodov pre zvýšenie odškodnenia za bolesť a naopak.

Vo výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa môže súd odškodnenie primerane zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia bez akéhokoľvek obmedzenia, hlavne bez ohľadu na základný počet bodov zistený lekárom v zmysle zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy. Dôvody umožňujúce výnimočné zvýšenie odškodnenia za bolesť

treba vyvodzovať predovšetkým z okolností vymedzených v bode I ods. 6 Zásad pre hodnotenie odškodnenia za bolesť, tvoriacich prílohu vyhlášky č. 32/1965 Zb., najmä ak ani zvýšenie odškodnenia na dvojnásobok základnej sadzby nepostačuje na primerané zmiernenie ich následkov (pozri napr. R 48/2004). Súd však musí takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy vždy náležite odôvodniť s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a k okolnostiam konkrétneho prípadu tak, aby bolo možné preskúmať, či posúdenie odškodnenia za bolesť nevybočilo z medzí hľadísk stanovených zákonom (§ 132 O.s.p. v spojení s § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb.), či bolo v súlade s pravidlami logického usudzovania a či premisy takeého úsudku boli zistené riadnym procesným postupom.

Podľa dovolacieho súdu odvolací súd dostatočne vysvetlil svoje závery, z ktorých mal za to, že základné bodové ohodnotenie vykonané lekárom nepostačuje na primerané zmiernenie následkov poškodenia zdravia žalobkyne (bolestné) a odôvodnenie jeho rozhodnutia je v súlade so zásadami plnej a tým i spravodlivej nápravy.

Odškodnenie za bolesť odvolací súd zvýšil na tridsaťnásobok sumy určenej lekárom z dôvodu, že mal za to, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa. So závermi odvolacieho súdu, ktoré tento v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne rozviedol, sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Tiež má za to, že je v súlade so zásadou plnej a spravodlivej súdnej ochrany odškodnenie bolesti žalobkyne zvýšením základnej lekárom určenej sadzby. Nemožno súhlasiť s argumentáciou žalovanej, že odškodnenie za bolesť sa určuje len na základe skúmania tých skutočností, ktoré sa opierajú iba o odborné závery, a nie však aj o zistenia súdu. Bolesť síce právo nedefinuje a je to pojem, ktorý možno posúdiť z lekárskeho hľadiska, nepochybne však súd má oprávnenie skúmať, či lekárom určený základný počet bodov je adekvátny bolesti, za ktorú, okrem bolesti spôsobenej poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, sa považuje i sťaženie zdravotnej pohody, ako sú závažné psychické zmeny, poruchy nervového ústrojenstva, stavy únavy, závraty alebo iné fyzické útrapy a strasti z obmedzenia pohybu alebo bezvládnosti.

So závermi odvolacieho súdu, ktoré nevybočili z medzí hľadísk stanovených zákonom, sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Podľa dovolacieho iný výklad by viedol k negácii ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. („V prípadoch hodných osobitného

zreteľa *môže* súd odškodnenie *za bolesť* a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane *zvýšiť*, ...“).

Dovolací súd preto nepovažuje za opodstatnenú dovoláciu námietku žalovanej, že nie je správny záver odvolacieho súdu o rozsahu odškodnenia za bolesť, a to ani v časti namietajúcej základný počet bodov, ani v časti namietajúcej nedostatok okolností hodných osobitného zreteľa pre zvýšenie nad sumu ustanovenú podľa odseku 1 § 7 vyhlášky č. 32/1965 Zb.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vysvetlil dôvody, z ktorých, pokiaľ ide o určenie základného počtu bodov, vychádzal pri určení náhrady za bolesť.

Poukázat' je potrebné aj na to, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/, b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, tak ani prieskumu ním vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní.

Vychádzajúc z uvedeného dospel aj dovolací súd k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady, za ktorých možno zvýšiť výšku odškodnenia za bolesť nad stanovené najvyššie limity v § 7 ods. 2 vyhlášky. Dovolaním vytýkané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) nie je dôvodné a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti a ani vady konania

uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto priznal žalobkyni náhradu trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní za jeden úkon vo výške 15 650 Sk (vyjadrenie k dovolaniu), DPH 2 973,50 Sk, režijný paušál 190 Sk, spolu 18 813,50 Sk (§ 10 vyhl. č. 655/2004 Z.z. v platnom znení).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2008

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

